

Pastoralis Sollicitvdinis, Sive De Officio, Et Potestate Episcopi

Tripartita Descriptio. Cvivs Pars Prima Episcoporum institutionem, ...
Secvnda Quicquid ad Episcopi est potestatem, ... Tertia Quod ad casuum
reseruationem, ... Methodo Noua, & expedita complectitur

Vbi quæ ad omnifariam Episcopi potestatem, vel ad Sacramenta, &
Ordines conferendos, vel ad dispensationes elargiendas pertinent,
comprehensa sunt

Barbosa, Agostinho

Parisiis, M.DC.XXV.

Episcopvs Primam tonsuram, & minores Ordines quando, & quib. conferre
poßit? Allegatio XI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98621](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98621)

EPISCOPVS PRIMAM

tonſuram, & minores Ordines

quando, & quib. conferre
poſſit?

ALLEGATIO XI.

Prima tonſura, quæ ex quinque minoribus
prima eſt, non confertur niſi habenti ætatem
ſeptem annorum completorum, quæ etiam in aliis
trib. primis minoribus videtur ſufficiens, vt habe-
tur in cap. in ſingulis 77. diſtinct. quem ibi ſic intelli-
gunt gloſſa, & Doctores, & in hoc nihil reperiſſe im-
mutatum dicit Moneta de diſtrib. quotid. part. 2. quaſt.
19. num. 11. vbi tenet ad Acolytatum 12. paſſim an-
num expletum requiri, Bonacina de ſacram. diſput. 8.
quaſt. unica puncto 5. numer. 12. ita gloſ. verbo infanti in
cap. cum nullus de temporib. ordinat. libr. 6. gloſ. fin. in
Clement. fin. de ætate, & qualitat. Sylueſt. verbo ætas, nu-
mer. 2. verſ. 3. quantum ad Ordines, Bortachin. in tract.
de Episcopo libr. 2. part. 1. cap. 31. numer. 56. Gambar. in
tract. de poteſt. leg. libr. 7. numer. 432. Vinſald. in candel-
lab. aur. tit. de ſacram. Ord. numer. 27. Cardin. Tolet.
in ſumm. libr. 1. cap. 25. num. 15. Henric. in ſumm. libr.
10. cap. 19. §. 1. Regolin. de poteſtate Episcopi cap. 26. §.
7. numer. 2. Robuſſ. conſil. 2. numer. 3. cum citatis à Flam.
de reſignat. libr. 4. quaſt. 9. num. 9. Carol. de Graſſis de effe-
ctibus clericalib. in prælu. numer. 284. Campanill. in di-
uerſis iuris Canon. rub. 7. cap. 1. per totum & cap. 2.
2 Vbi in fine dicit promouendos ad oſtiarium, &
exorcistatum ætatem annorum 12. habere debere,
ad acolytatum vero quartum decimum attingere,
quæ ætas cum non ſit præſtituta à Sacro Concilio
Tridentino, attendenda eſt, quæ à Canon præſcri-
bitur, prout decimum referunt Armendar. in addit.
ad recopil. legum Navarra lib. 1. tit. 20. l. 1. numer. 3.
praxis noua episcop. part. 1. cap. 1. numer. 22. in fine.
3 Primam tonſuram recipiens ante ſeptennium
non peccat mort. ſi nondum peruenit ad uſum ra-
tionis, Episcopus vero conferens tonſuram ante ſep-
tennium mort. peccat, cum videatur facere contra
prohibitionem Eccleſiæ in re graui, vt tenet Bonac. de
cenſuris diſp. 3. §. 6. punct. 5. nu. 6. verſ. neque. Nec etiam
ſit ſuſpenſus, aut aliquam irregularitatem incurrat,
qui alios minores Ordines ante legitimam ætatem
ſuſcipit, ſuar. tom. 5. diſput. 31. numer. 23. ſect. 4. vbi
numer. 29. idem ſubdit in Episcopis. Nec Bulla ſexti
P. incip. ſanctum, & ſalutare, obſtat, quia in hac
parte reuocata eſt per Clement. VIII. vt aſſerit Bonac.
dict. puncto 5. num. 6.
4 Prima clericali tonſura (verba ſunt Concilij)
non initiatur, qui Fidei rudimenta edocti non fue-
rint, quique legere, & ſcribere neſciant cap. 4. ſeſſ.
23. de reform. ideo cum non præſumatur quis ſciens,
niſi probetur cap. ſi forte iuncta gloſ. verbo ſcientiæ
de elect. in 6. diemench. de præſumpt. libr. 6. quaſt. 91. nu-
mer. 18. praxis noua episcop. part. 1. cap. 1. numer. 40.
in fine, Flamin. de reſignat. libr. 10. quaſt. 3. numer. 64.
Gonzalez ad regulam 8. Cancell. gloſ. 4. num. 105.
5 Ad primam igitur tonſuram non debet admitti,
qui non oſtenderit ſe legere, & ſcribere ſcire, prout
tenent Franciſc. Leo in theſau. fori Eccleſiaſtici part. 3.
cap. 8. numer. 6. Bonacina de ſacramen. diſput. 8. quaſt.
unica punct. 5. numer. 16. Aloſ. Rice. in praxi fori eccle-
ſiaſtici deciſ. 390. in 1. edit. & reſolut. 329. numer. 6. in 2.

edit. vbi etiam aſſerit ad beneficium ſimplex requiri,
quod ſciat legere, & conſtruere, de quo etiam Na-
uarr. in cap. ſi quando except. 13. numer. 13. de reſcript. &
praxis noua Episcop. diſt. numer. 40. Sed cum dicta
verba Concil. Trident. non exprimant in qua lin-
gua, videntur intellexiſſe linguam vulgarem, ſeu
maternam, ita quod valeat tonſura inſigniri quiſ-
quis ſi in ſua lingua patria, & natia legere, &
ſcribere ſciat, vt tenet Azor. inſtitut. moralium part.
2. libr. 6. cap. 6. quaſt. 2. quem refert, & ſequitur
Campanill. in diuerſ. iuris Canonici rub. 5. cap. 2.
numer. 2.

6 Minores verò ordines iis, qui ſaltem linguam
latinam intelligant, conferantur, vt habetur in Con-
cil. Trident. diſt. ſeſſ. 23. cap. 11. & ſigillatim ſcientiam
vnicuique Ordini de iure requiſitam explicant ſor.
in 4. diſtinct. 25. quaſt. 1. art. 4. verſ. tertia concluſio.
Azor. inſtit. moral. part. 2. libr. 6. cap. 6. Aduertit
tamen Menoch. de Arbitr. caſu 425. numer. 58. arbit-
rari Episcopum poſſe magis expedire Eccleſiæ ſi
Ordines conferat ei, qui etſi adhuc latinam linguam
non intelligat, eſt tamen bonæ indolis, & pro æta-
te docilis, nam illiteratus puer diſci non debet, qui
pro ætate didicit, quique oſtendit proficere ſe
poſſe.

7 Materia remota Sacramenti Ordinis eſt res illa,
quæ traditur illum ſuſcipienti, traditio vero eſt ma-
teria proxima, vt per Henric. in ſumm. libr. 10. cap. 8.
numer. 2. Cardin. Bellarmin. tom. 3. de Ordine cap. 9.
Reginald. in praxi fori pœnit. libr. 30. tract. 5. numer. 5.
Valquez 3. p. tom. 3. dup. 239. cap. 3. Connech. tom. 2.
diſput. 20. dub. 7. concluſ. 3.

8 Et quidem vt ab inferiori gradu incipiamus,
oſtario traditur cymbalum, & clauſe, vt ordina-
tus conuocet populum ad ſacrificium, cuſtodiat
que Eccleſiam, cap. oſtarius 23. diſtinct. Lectori liber
lectionum diuinarum, cap. lector. 23. diſtinct. cuius
officium eſt legere prophetias, & Scripturas in Ec-
cleſia. Exorcista liber exorcismorum cap. exorcista
23. diſtinct. cuius officium eſt imponere manus ſuper
energumenos, illiſq; exorcismos legere ad fugandos
Dæmones. Acolyto traditur candelabrum cum
cereis, & vireolis vacuis, cap. Acolytus 23. diſtinct.
cuius officium eſt porrigere Subdiacono vireolos
cum vino, & aqua, præparare lumina ad ſacrificium,
& portare cereum accenſum ad altare, de quibus
Rodolph. Cupreſ. in reper. cap. ſpotebat 79. diſtinct. Ia-
cob. de Graſſis in aur. deciſ. part. 2. libr. 1. cap. 9. num. 6.
Anaſt. Germ. de ſacram. immut. libr. 3. cap. 3. num. 56. 58.
& 64. Carol. de Graſſis de effectib. cleric. in prælu. nu-
mer. 282. & ſeqq. Contactus hic materia eſt de ef-
ſentia, itaut non cenſeatur ordinatus, qui illam rea-
liter, & phyſicè non contigit, ex D. Thom. 3. par. quaſt.
38. art. 4. Emman. ſ. a. verbo Ordo 2. quaſt. 5. Connech. dup.
20. dub. 7. num. 7. Martin. Fornar. de Ordine cap. 2. num.
4. Valentia tom. 4. diſput. 9. quaſt. 1. puncto 4. ad 1. ar-
gum. vbi etiam, quod licet de huiusmodi materiis ni-
hil habeatur in Scriptura, ſufficit traditio Apoſto-
lorum, quæ colligitur ex perpetua Eccleſiæ conſue-
tudine, & vſu, quamuis hunc materiæ contactum
non eſſe de eſſentia teneant Henric. libr. 10. cap. 9. nu-
mer. 1. libr. 2. Valquez dup. 246. numer. 19. praxis noua epi-
ſcop. part. 1. cap. 1. num. 51. pag. 59. Non opus eſt ta-
men contingere materiam, quando verba profe-
runtur, itaut ſint ſimul contactus, & verba ſcæ
forma, ſed ſufficit, vt ſint ſimul moraliter, id eſt ſine
mora interpoſita: ita ſ. a. num. 5. Henric. cap. 10. §. 1. di-
ſt. in locis, Reginald. diſt. tract. 5. num. 9. Didac. Nugue

part. 3. quæst. 34. art. 5. diff. 2. Et in minoribus Ordinibus sufficit si prædicta instrumenta tradantur per Archidiaconum Episcopo traditionis verba proferente, dict. cap. *Acolytus*, sylvest. verbo *Ordo* 2. quæst. 5. *Wald. in candel. tit. de Sacramento Ordinis numer. 14. Nau. cons. 3. de sacram. non iter.*

10 Minores Ordines possunt absque Missa conferri, etiam à non ieiuno, *Armila verbo ordo num. 9. Angel. verbo ordo 4. num. 5.*

11 Maiores vero non nisi in Missa conferuntur, cap. quod sicut de elect. de necessitate videlicet præcepti; non de necessitate Sacramenti, *glos. verbo diuidatur in dict. cap. quod sicut. Campanilli in diversorio iuris Canon. rub. 2. num. 36. & rub. 6. cap. 2. num. 19.*

12 Quamvis Episcopi seu ab ipsis deputati debeant inquirere intentionem ordinandi, hoc est an illi adsit, vel desit intentio ascendendi ad alios Ordines, ut supra dictum est, si tamen initiandus suam non aperiens mentem, primam tonsuram recipiat, eo tantum sine, ut fruatur privilegio clericali, vel ut gaudeat exemptione fori, non peccabit mortaliter, prout resoluunt *Sanch. de matrim. lib. 7. disp. 31. vers. 16. & 17. Galt. in margarita casuum conscientie verbo Ordo pag. 194. col. 2. Coninch. de Sacramen. tom. 2. diff. 20. num. 104. & 105. Bonacina eod. tract. disp. 8. quæst. unic. puncto ultim. in fine, sed cum Bannes 2.2. quæst. 12. art. 1. in 2. diff. 6. fin. ego contrarium tutius iudicarem, præcipue ex fraude, & subtractione solutionis tributorum & veltigalium.*

13 Minores ordines licet vno die omnes possint conferri, secundum *glos. verbo minores in cap. 2. de eo qui furtive ordines suscepit, Mandos. super reg. Cancell. 24. de male promotis quæst. 1. numer. 9. Rebuff. super reg. 23. Cancell. vers. item cupiens. Guier. Canon. lib. 1. cap. 26. numer. 31. & 32. Henric. lib. 10. cap. 11. numer. 4. Bonacina de Sacram. disp. 8. quæst. unic. puncto 5. numer. 36.*

14 Nihilominus propter verba Concilij Tridentini, sess. 23. de reformat. capit. 11. videlicet, atque ita de gradu in gradum ascendant, ut in eis cum ætate vitæ meritum; & doctrina maior accrescat; laudabilius erit abstinere, nisi immineret necessitas, vel aliaürgens causa bene visa Episcopo, & in specie post *Pat. Azorium* firmant *Miranda in man. præl. quæst. 38. art. 5. concl. 2. Mari. Antonin. variarum resolut. lib. 1. resolut. fin. casu 26. & in Concil. Brachi. ultim. art. 2. cap. 1. relinquatur prudentia Episcoporum an simul vel intersititia temporum debeant conferre Ordines minores. Inter vnum igitur, & alterum minorem Ordinem poterit esse intervallum, quod daretur de vno die festo, ad alium proximum, cum singulis diebus festis conferri possint, ut dicimus, ita *Sylvius in comp. mendic. verbo Ordo vers. & sic bene, Campanilli. rub. 6. cap. 5. numer. 13. quod verum iudico; vel tutius interveniente intervallo, de vno ex temporibus generalium ordinationum, ad aliud, ut tenent *Wolin. de potestate Episcopi capit. 26. §. 27. numer. 4. & Maiol. de irregul. lib. 3. cap. 24. numer. 13.***

15 Tamen si consuetudo adesset, quæ permitteret minores Ordines, & primam tonsuram vnica die conferri, servanda est, ut asserunt *Sylvest. verbo Ordo 2. numer. 7. vers. tertium, Rebuff. ubi proxime, & Henric. dict. §. 4. Campan. divers. iuris Canonici, rub. 6. cap. 2. numer. 20. & decilum refert *Armendar. ad recep. legum Nauar. lib. 1. tit. 18. l. 1. numer. 57.* Et etiam illa non stante si quis vno eodemque die omnes Ordines minores, vel primam tonsuram cum minoribus receperit, nullam incurrit irre-*

gularitatem, ita *Anila de censuris part. 7. disp. 9. sect. 1. dub. 4. Sayr. cod. tract. lib. 7. cap. 10. numer. 22. Valentia tom. 4. disp. 7. quæst. 19. puncto 3. Bonac. de censur. disp. 7. quæst. 5. puncto 4. numer. 3.*

17 Tempus idoneum ad conferendum minores Ordines illud idem esse, quod ad maiores constat, ac præterea quamlibet Dominicam, aut festivam diem, ut asserit *Alex. 3. in cap. de eo, de temp. ordin. Sylvest. verbo Ordo 2. numer. 6. Rebuff. in praxi benefici. part. 2. tit. de clericis ad sacros ordines male promotis numer. 2. & 3. Vinald. in candelabro aureo tit. de Sacramen. Ordinis numer. 36. vers. tertia conclusio. Fr. Emman. in summ. tom. 2. cap. 6. cap. 16. numer. 3. P. Henric. lib. 10. capit. 12. §. 2. Jacob. de Grassis in decis. aureis lib. 3. part. 2. cap. 12. Thom. Valasc. allegatio iuris tom. 1. allegat. 4. numer. 4. Concedit etiam consuetudo recepta ut feria sexta vespere præcedente sabbatum, in quo de iure Ordines sacri conferuntur, Episcopis fas esse Ordines minores dare, quasi in hoc officio censetur incipere dies sabbati pridie vespere *Henric. dict. lib. 10. cap. 12. §. 2. ubi reddit rationem huius consuetudinis permittentis Episcopis in die veneris vespere conferre minores Ordines, ut scilicet ipsi, ea cura vacarent, possintque in sabbato maiori cum solemnitate sacros Ordines dare, & idem Henric. in dict. §. 2. ex communi praxi & consuetudine attestatur Episcopos habere potestatem promouendi ad minores Ordines feria quarta quatuor temporum.**

18 Dubitari potest quinam sint isti dies Dominici, & festivi, in quibus Episcopi minores Ordines conferre possunt? etenim *glos. verbo ad sacros in cap. sane de tempor. ordinat. dicit diebus solemnibus; Silvester vero verbo ordo. 2. num. 6. vers. secundum dicit, præcipuis diebus, prout etiam videtur tex. in c. 2. de feriis, ibi, diebus autem Dominicis, & alijs præcipuis festiuitatibus: alij tandem intelligunt de omnibus festiuitatibus expressis in cap. fin. de feriis. Ego tamen semper intellexi hos dies festivos debere esse de præcepto, prout reperi tenuisse *Vinald. in candelabro aureo p. 1. tit. de Sacram. Ordinis num. 35. vers. tertia conclusio, quamvis contradicat *Azori. instit. moral. p. 2. lib. 1. cap. 27. vers. ult. Et sufficit si in diœcesi sua sit solemnitas dici festi, licet ubique non celebretur, ex traditis per *Henric. lib. 9. cap. 28. §. 1.****

19 Pro prima tonsura non designatur certum tempus, sed in omni potest conferri, prout resoluunt *Armila verbo ordo num. 7. Henric. dict. lib. 10. cap. 12. §. 1. Thom. Valasc. dict. alleg. 4. num. 3.*

20 Ad ritum pertinet locus ubi ordinatio fieri debet, & est quælibet Ecclesia, tametsi non Cathedralis, *Tabiena verbo ordo §. 1. Silvest. eod. verbo 24. num. 8. Licebit tamē Episcopo eos dare ubi libuerit, dummodo sit in sua diœcesi, vel in aliena de Episcopi consensu iuxta *glos. fin. in cap. ordinationes il 2. 75. dist. per tex. in cap. quando eod. dist. etiam in domo, dummodo episcopalis sit, *Henric. dict. lib. 10. cap. 11. §. 8. imò, & in domo non episcopali de consuetudine licere, & se non semel seruari vidisse refert *Campan. dict. rub. 6. cap. 2. numero 17.****

21 In loco vero interdicto, & personis interdictis Ordinis Sacramentum conferri non potest: tum quia interdictum prohibet usum omnium Sacramentorum, exceptis specialiter à iure concessis, in quo nullibi reperitur concessum, ut in loco interdicto Ordines conferantur; tum quia hoc Sacramentum non est de necessarijs ad salutem, ita merito resoluunt nostri per tex. ibi in cap. non est, de sponsalib.

Theologi in 4. diſtinct. 18. poſt Palud. ibi quaſt. 8.

art. 2. concl. 6. D. Antonin. 3. p. tit. 26. cap. 4. ad me-

diam. Nauarr. in man. capit. 27. numer. 179. in fine.

Cou. in cap. alma mater part. 2. § 3. numer. 6. Henric. in

Summ. libr. 13. cap. 45. § 4. Prolim. de cenſur. tab. 5.

cap. 7. § 2. Aul. cod. tract. part. 5. diſput. 4. ſect. 1.

dub. 8. Sot. cod. tract. diſput. 33. ſect. 1. a numer. 44.

Sayr. cod. tract. lib. 5. cap. 7. a numer. 34. Bonacin. cod.

tract. diſput. 5. punct. 2. § 3. numer. 3. Quamuis autem

neceſſaria non ſit in hoc propoſito diſtinctio

inter generale, vel ſpeciale interdictum, ut oſten-

dit, ſuor. ubi proxime, quia quocumque modo po-

namus perſonas, vel loca interdicta, itaut interdi-

cto ligentur, nunquam ab eis, vel in eis Ordines

ſuſcipi aut conferri poſſunt. Contemnendus ta-

men non eſt ad maiorem explicationem diſcurſus,

quem late proſequitur Sayr diſt. cap. 7. a numer. 36.

& ante eum Abb. in diſt. cap. non eſt numer. 8. verſ. du-

bitatur, & latius Alexand. de Nauo. ibi a numer. 23.

22 Nam ſi generaliter interdicitur populus, cle-

rici etiam prima tonsura, ſicut, & laici alterius po-

puli, in eodem vel alio loco Ordines ſuſcipere non

prohibentur, ſicut etiam, interdicto generaliter

loco, & laici, & clerici eius loci alibi Ordines ſu-

ſcipere non prohibentur, quia omnes iſti eo inter-

dicto non ligantur, iuxta receptiſſimas traditiones,

deſumptas ex text. in cap. ſi ſententia, de ſentent. ex-

com. lib. 6. quando autem perſonæ perſonaliter in-

terdictæ ſunt, & ſpecialiter, certum eſt & indubi-

tatum, eis & ab eis Ordines conferri non poſſe, ſi-

cut nec in loco interdicto ſpecialiter.

23 An in Sabbato Sancto, ubi eſt locus interdictus

Ordines conferri poſſint? dubitant nonnulli, quia

videtur feſtum Paſchatis à Miſſa eius Sabbati in-

choari, & conſequenter iuxta conceſſionem cap.

alma mater, §. in feſtiuitatibus, de ſentent. excom. lib. 6.

diuina omnia in eo prohibita non eſſe; Sed quic-

quid ſit in ea quaſtione, vnde feſtum Paſchale in-

cipiat, in propoſito negatiue eſt reſolendum, quia

in diſt. cap. alma in princip. regula negatiua conſti-

tuitur, circa ſacramenta, & diuina officia, deinde

in diſt. §. in feſtiuitatibus, ſolum concedit Miſſæ ſa-

crificium, & diuina officia, atque ita uſum ſacra-

mentorum, denegare videtur, iuxta reg. cap. nome

de præſumpt. cum vulgar. quo fundamento ita poſſit

Palud. communiter receptum reſoluit Con. §. 3. nu-

mer. 4. verſ. tertium diſt. loco.

24 Vtrum autem ſi imminet neceſſitas ordinan-

di miniſtros, veluti ſi tempore peſtis non adſit co-

pia miniſtrorum, qui Sacramenta adminiſtrent,

quæ interdicti tempore permittuntur, nec exiſtat

locus, præter illum interdictum, in quo poſſint

Ordines conferri, controuertunt Doctores an in

eo licite conferantur negatiuam partem tenent

ſylu. verbo interdictum quaſtione 7. qui dubitans ma-

gis ſequi videtur Con. diſt. §. 3. numer. quarto verſ. ter-

tium, & Prolim. diſt. capit. 7. §. 2. in fine, fundatus

in nimia clericorum abundantia. Affirmatiuam ta-

men partem ſecure tueretur Abb. in diſt. cap. non eſt

numer. 8. in fine, & alij quos refert Henric. diſt. cap.

45. §. 4. & data vera neceſſitate miniſtrorum fate-

tur Sayr. diſt. capit. 7. numer. 38. Aul. diſt. dub. 8.

concl. 2. Fr. Emman. quaſt. regular. tom. 2. quaſt. 109.

art. 1. & ad hæc reducendus eſt Palud. de irregul. ca-

pit. 5. numer. 3. licet generalius loquatur.

S V M M A R I V M.

1 Clerici in minoribus, ſi coniugati non ſunt iure com-

muni attento ſori priuilegio gaudebant, tam in ciuilibus,

quam in criminalibus ſicut & clerici in maioribus.

2 Clerici in minoribus hodie iure Concilij Trid. quan-

do gaudeant ſori priuilegio.

3 Clerici prima tonsura, ſeu minorum Ordinum benefi-

cium habentes gaudent priuilegio ſori in ciuilibus & cri-

iminalibus.

4 Beneficiatus ad effectum, ut effugiat forum ſeculare

non ſufficit probare titulum beneficij, niſi etiam probet il-

lius poſſeſſionem.

5 Beneficiatus, qui propter intruſum non fuit adeptus

poſſeſſionem ſi collatio beneficij ſit valida ſori priuilegio

gaudet.

6 Beneficiatus gaudet priuilegio ſori in ciuilibus, & cri-

iminalibus, etiamſi habitum clericalem, & tonsuram

non deferat.

7 Beneficiatus gaudet ſori priuilegio etiamſi beneficium

ſit modici valoris.

8 Penſionem habens ſolitam concedi clerico, ſori priuilegio

gaudet.

9 Coadiutor poſtus per Papam, qui eſt prima tonsura, vel

minorum Ordinum gaudet eodem ſori priuilegio.

10 Capellanus, cui capella in perpetuum, vel in titulum

fuerit aſſignata per Papam aut Episcopum gaudet ſori

priuilegio.

11 Preſtitanum, vel ſi ratiam habens gaudet eodem

ſori priuilegio.

12 Clericus non beneficiatus, ſed in prima, vel in mino-

ribus tantum Ordinibus conſtitutus, quæ habere debet, ut

hodie ſori priuilegio gaudeat.

13 Licentia danda per Episcopum clerico, ut in certa Ec-

cleſia inferuiat ad effectum gaudenti ſori priuilegio, debet

eſſe expreſſa, ſufficit tamen, quod fuerit ore tenus con-

ceſſa.

14 Eccleſia non ſufficit inferuire ad hoc effectum bis vel

ter, ſed requiritur perſeuerantia ſaltem pro maiori parte

temporis.

15 Clericus in minoribus ad hoc, ut priuilegio ſori gau-

deat debet portare habitum, & tonsuram tempore ca-

ptura.

16 Index eccleſiaſticus cognoscit an ſcilicet habitum in

quo fuit repertus ſit conueniens.

16 Inuentus dicitur, qui fuit inuentus & captus.

17 Clericus qui tempore delicti commiſſi habitum, &

tonsuram non deferbat, ſi poſtea reaſſumpſit tempore ca-

ptura, vel purgationis ſori priuilegio gaudet.

18 Clericus in minoribus ad hoc, ut ſori priuilegio gau-

deat debet habitum clericalem, & tonsuram deferre,

utrumque ſimul.

19 Monitio trina non requiritur, ut clericus non ince-

dens in habitu, & tonsura amittat clericale priuilegium.

20 Clericus portans veſtes laicales aliqua rationabili

cauſa, vel captus cum illis ſolitus tonsuram, & clericalem

habitum deferre, gaudet ſori priuilegio.

21 Clerici in minoribus attento iure communi ſori priui-

legio gaudebant, etiamſi neque habitum, neque tonsuram

deferrent.

22 Ordinatio Regni Luſitania quid ſuper hoc diſponat,

oſtenditur.

23 Clericus enormia committens ſine habitu, & tonsura

incedens non præcedente trina monitione poterat iure com-

muni à iudice ſeculari puniri.

24 Iuri communi requirenti prædictam trinam mo-

nitorem, ut ſori priuilegium amittatur, derogatum

est per Concilium Tridentinum.

25 Clerici in minoribus coniugati solum in criminalibus, non autem in civilibus fori privilegio gaudent.

26 Clerici in minoribus coniugati, ut fori privilegio gaudeant necesse est quod cum unica virgine contraxerint, vestes deferant, & tonsuram.

28 Attento iure Ordinis Reg. Lusitanorum, ut huiusmodi clerici in minoribus coniugati gaudeant fori privilegio requiritur quod tempore delicti, & captivitate habitum, & tonsuram deferant.

29 Clericus coniugatus incedens sine habitu, & tonsura si pro crimine capitur, deinde in carcere fugiens habitum, & tonsuram reassumat, an fori privilegio gaudeat?

30 Clerici coniugati negotiis secularibus se immiscentes, an fori privilegio gaudeant?

31 Clerici in casibus in quibus privilegio clericali privantur, an possint puniri à Iudice seculari nulla precedente degradatione.

32 Clerici, qui decreto Concilij Tridentini fori privilegio privantur, privilegio etiam Canonis an censeantur privati? disputatur.

33 Cognitio, & decisio dubij circa clericatum ad quem iudicem pertineant ecclesiasticum an secularem? discutitur.

34 Remissio clerici facienda est sine eius dedecore, ob reverentiam clericali dignitati.

35 In fugienti deprehendere dicitur, quando incarcerandus, nec fugere, neque inficiari poterit.

36 Iudex ecclesiasticus non tenetur stare processui, & sententia Iudicis secularis in clerico remissa.

37 Novitij sunt ecclesiastica persona, & privilegio fori gaudent.

38 Conuersi veri religiosi sunt, & privilegio fori, ac Canonis gaudent.

39 Oblati, qui se, & sua in totum Religioni tradiderunt gaudent privilegio fori.

40 Deputati auctoritate Praelati ad aliquod Hospitale erectum auctoritate Ordinarij, gaudent fori privilegio.

41 Fratres tertij Ordinis Sancti Francisci, quando gaudent fori privilegio.

42 Eremita, qui nullam profitentur Religionem, exempti non sunt à potestate seculari, nec privilegio Canonis gaudent.

43 Eremita professionem emittentes privilegio fori, & Canonis gaudent.

44 Penitentes seculari iudicio sunt subiecti, neque aliquo fori privilegio gaudent.

45 Militares Religiosi fori privilegio gaudent, etiam si praefecti non sint.

46 Militares ex Ordinibus Christi Domini, Dni Iacobi, & similibus, an veri Religiosi sint.

CLERICI IN MINORIBUS quando fori privilegio gaudeant.

ALLEGATIO XII.

1 Clerici in minoribus si coniugati non sint attento iure communi fori privilegio gaudent, sicut & clerici in maioribus; etiam quoad cetera exemptionis privilegia à potestate seculari. Appellatione enim clericorum ex verbi proprietate continentur etiam clerici in minoribus: patet, quia

clerosidem est, quod fors, cap. clerici 21. dist. 8. ideo cum omnes clerici etiam in minoribus in forem Domini divinaque magisteria exercenda, vocentur, dist. cap. clerici cap. perbellis 21. dist. 8. capit. cum secundum de prebendis ibi, etiam in minoribus propriè clericos nuncupari, sequitur eisdem privilegiis, & exemptionibus frui debere, quibus, & alij fruuntur in maioribus, & probat text. in cap. 2. de foro comp. ibi, aut clericum vllum, si intelligas ampliativè, ad clericos in sacris, de quibus immediate egerat, & insuper consideres uniuersalem affirmatiuam, quæ in prædictis verbis inuoluitur, & quæ resultat ex uniuersali negatiua, quæ in textu formaliter exprimitur, ex hac enim nullus iudicum secularium, neque presbyterum, Diaconum, aut clericum vllum desfringere, aut condemnare praesumat, sequitur uniuersalis affirmatiua, omnis clericus, tam in maioribus, quam in minoribus potitur privilegio fori, ne à seculari iudice desfringi valeat aut condemnari, quamuis aliter prædicta verba intelligat Gutier. de iuram. consil. part. 1. cap. 17. numer. 12. & ita clarum est de iure clericos prima tonsura, vel in minoribus constitutos, tam in civilibus, quam in criminalibus, gaudere fori privilegio, & à seculari potestate exemptos esse, ut probant text. in cap. clericus, & in cap. cum non ab homine, de iudic. & in dist. capit. 2. de foro comp. cum similibus.

2 Hodie tamen ex decreto Concilij Tridentini, sess. 23. de reformat. capit. 6. huiusmodi clerici in minoribus non gaudent fori privilegio; nec in civilibus, nec in criminalibus, nisi beneficium ecclesiasticum habeant: aut clericalem habitum, & tonsuram deferentes, alicui Ecclesiae de mandato Episcopi inferuiant, vel in seminario clericorum, aut aliqua Schola, vel uniuersitate de licentia Episcopi; quasi in via ad maiores Ordines suscipiendos versentur, consonat apud nostros Lusitanos Ordinatio Regia lib. 2. tit. 1. §. 27. & apud Hispanos lib. 1. tit. 4. lib. 1. noue recopil. tradunt Salzed. ad Bernard. cap. 62. numer. 9. Garcia de nobilitate gloss. 9. numer. 50. Henric. in summ. lib. 10. cap. 15. §. 2. & lib. 14. cap. 49. §. 1. in fine, Sot. de Paz, in praxi tom. 2. præludio 2. numer. 6. & 7. Morl. in compo iuris part. 1. tit. 2. in præludio numer. 138. Cenall. commun. contra comm. quæst. 896. numer. 579. tom. 4. Garcia Masfrillo Sicilia decis. 113. D. Barb. in l. Titia numer. 36. ff. soluto matrim. Palasc. consul. 131. numer. 32. Fr. Emman. quæst. regularium tom. 2. quæst. 139. art. 2. Carol. de Grassis de effectib. cleric. effectus 1. a numer. 1167. Nicol. Garcia de beneficiis part. 2. cap. 2. numer. 2. Thom. Palasc. alleg. iuris tom. 1. alleg. 10. numer. 2. & alleg. 44. numer. 2. Beniensis in praxi cap. 7. Leo in thesauro fori eccles. part. 1. cap. numer. 2. & 3. Farin. in praxi crimin. quæst. 8. numer. 5. & a numer. 60. Pzolin. de potest. episcopi cap. 12. numer. 3.

3 Clerici primæ tonsuræ, seu minorum Ordinum beneficium habentes, gaudent privilegio fori in civilibus, & criminalibus, ut probatur ex dist. capit. 6. Concil. Trident. & tradunt Mascard. de probat. conclus. 302. numer. 14. Gutier. practice lib. 1. quæst. 7. Garcia dist. cap. 2. numer. 5. ubi ampliat, & decusum refert, etiam si clericatus renuntiauerint.

4 Et beneficiatus ad effectum ut effugiat forum seculare non sufficit probare titulum beneficii, nisi etiam probet illius possessionem, disponit Ordin. Reg. Lusitan. lib. 2. tit. 1. §. 25. & ita resoluunt Clar. in §. final. quæst. 36. numer. 21. vers. hac autem in fine, &

Theologi in 4. diſtinct. 18. poſt Palud. ibi quaſt. 8.

art. 2. concl. 6. D. Antonin. 3. p. tit. 26. cap. 4. ad me-

diam. Nauarr. in man. capit. 27. numer. 179. in fine.

Cou. in cap. alma mater part. 2. § 3. numer. 6. Henric. in

Summ. libr. 13. cap. 45. § 4. Prolim. de cenſur. tab. 5.

cap. 7. § 2. Aul. cod. tract. part. 5. diſput. 4. ſect. 1.

dub. 8. Sot. cod. tract. diſput. 33. ſect. 1. a numer. 44.

Sayr. cod. tract. lib. 5. cap. 7. a numer. 34. Bonacin. cod.

tract. diſput. 5. punct. 2. § 3. numer. 3. Quamuis autem

neceſſaria non ſit in hoc propoſito diſtinctio

inter generale, vel ſpeciale interdictum, ut oſten-

dit, ſuor. ubi proxime, quia quocumque modo po-

namus perſonas, vel loca interdicta, itaut interdi-

cto ligentur, nunquam ab eis, vel in eis Ordines

ſuſcipi aut conferri poſſunt. Contemnendus ta-

men non eſt ad maiorem explicationem diſcurſus,

quem late proſequitur Sayr diſt. cap. 7. a numer. 36.

& ante eum Abb. in diſt. cap. non eſt numer. 8. verſ. du-

bitatur, & latius Alexand. de Nauo. ibi a numer. 23.

22 Nam ſi generaliter interdicitur populus, cle-

rici etiam prima tonsura, ſicut, & laici alterius po-

puli, in eodem vel alio loco Ordines ſuſcipere non

prohibentur, ſicut etiam, interdicto generaliter

loco, & laici, & clerici eius loci alibi Ordines ſu-

ſcipere non prohibentur, quia omnes iſti eo inter-

dicto non ligantur, iuxta receptiſſimas traditiones,

deſumptas ex text. in cap. ſi ſententia, de ſentent. ex-

com. lib. 6. quando autem perſonæ perſonaliter in-

terdictæ ſunt, & ſpecialiter, certum eſt & indubi-

tatum, eis & ab eis Ordines conferri non poſſe, ſi-

cut nec in loco interdicto ſpecialiter.

23 An in Sabbato Sancto, ubi eſt locus interdictus

Ordines conferri poſſint? dubitant nonnulli, quia

videtur feſtum Paſchatis à Miſſa eius Sabbati in-

choari, & conſequenter iuxta conceſſionem cap.

alma mater, §. in feſtiuitatibus, de ſentent. excom. lib. 6.

diuina omnia in eo prohibita non eſſe; Sed quic-

quid ſit in ea quaſtione, vnde feſtum Paſchale in-

cipiat, in propoſito negatiue eſt reſolendum, quia

in diſt. cap. alma in princip. regula negatiua conſti-

tuitur, circa ſacramenta, & diuina officia, deinde

in diſt. §. in feſtiuitatibus, ſolum concedit Miſſæ ſa-

crificium, & diuina officia, atque ita uſum ſacra-

mentorum, denegare videtur, iuxta reg. cap. nome

de præſumpt. cum vulgar. quo fundamento ita poſſit

Palud. communiter receptum reſoluit Con. §. 3. nu-

mer. 4. verſ. tertium diſt. loco.

24 Vtrum autem ſi imminet neceſſitas ordinan-

di miniſtros, veluti ſi tempore peſtis non adſit co-

pia miniſtrorum, qui Sacramenta adminiſtrent,

quæ interdicti tempore permittuntur, nec exiſtat

locus, præter illum interdictum, in quo poſſint

Ordines conferri, controuertunt Doctores an in

eo licite conferantur negatiuam partem tenent

Sylu. verbo interdictum quaſtione 7. qui dubitans ma-

gis ſequi videtur Con. diſt. §. 3. numer. quarto verſ. ter-

tium, & Prolim. diſt. capit. 7. §. 2. in fine, fundatus

in nimia clericorum abundantia. Affirmatiuam ta-

men partem ſecure tueretur Abb. in diſt. cap. non eſt

numer. 8. in fine, & alij quos refert Henric. diſt. cap.

45. §. 4. & data vera neceſſitate miniſtrorum fate-

tur Sayr. diſt. capit. 7. numer. 38. Aul. diſt. dub. 8.

concl. 2. Fr. Emman. quaſt. regular. tom. 2. quaſt. 109.

art. 1. & ad hæc reducendus eſt Palud. de irregul. ca-

pit. 5. numer. 3. licet generalius loquatur.

S V M M A R I V M.

1 Clerici in minoribus, ſi coniugati non ſunt iure com-

muni attento ſori priuilegio gaudebant, tam in ciuilibus,

quam in criminalibus ſicut & clerici in maioribus.

2 Clerici in minoribus hodie iure Concilij Trid. quan-

do gaudeant ſori priuilegio.

3 Clerici prima tonsura, ſeu minorum Ordinum benefi-

cium habentes gaudent priuilegio ſori in ciuilibus & cri-

iminalibus.

4 Beneficiatus ad effectum, ut effugiat forum ſeculare

non ſufficit probare titulum beneficij, niſi etiam probet il-

lius poſſeſſionem.

5 Beneficiatus, qui propter intruſum non fuit adeptus

poſſeſſionem ſi collatio beneficij ſit valida ſori priuilegio

gaudet.

6 Beneficiatus gaudet priuilegio ſori in ciuilibus, & cri-

iminalibus, etiamſi habitum clericalem, & tonsuram

non deferat.

7 Beneficiatus gaudet ſori priuilegio etiamſi beneficium

ſit modici valoris.

8 Penſionem habens ſolitam concedi clerico, ſori priuilegio

gaudet.

9 Coadiutor poſtus per Papam, qui eſt prima tonsura, vel

minorum Ordinum gaudet eodem ſori priuilegio.

10 Capellanus, cui capella in perpetuum, vel in titulum

fuerit aſſignata per Papam aut Episcopum gaudet ſori

priuilegio.

11 Preſbiterium, vel ſecrarium habens gaudet eodem

ſori priuilegio.

12 Clericus non beneficiatus, ſed in prima, vel in mino-

ribus tantum Ordinibus conſtitutus, quæ habere debet, ut

hodie ſori priuilegio gaudeat.

13 Licentia danda per Episcopum clerico, ut in certa Ec-

cleſia inferuiat ad effectum gaudenti ſori priuilegio, debet

eſſe expreſſa, ſufficit tamen, quod fuerit ore tenus con-

ceſſa.

14 Eccleſia non ſufficit inferuire ad hoc effectum bis vel

ter, ſed requiritur perſeuerantia ſaltem pro maiori parte

temporis.

15 Clericus in minoribus ad hoc, ut priuilegio ſori gau-

deat debet portare habitum, & tonsuram tempore ca-

pturae.

16 Index eccleſiaſticus cognoscit an ſcilicet habitum in

quo fuit repertus ſit conueniens.

16 Inuentus dicitur, qui fuit inuentus & captus.

17 Clericus qui tempore delicti commiſſi habitum, &

tonsuram non deferbat, ſi poſtea reaſſumpſit tempore ca-

pturae, vel purgationis ſori priuilegio gaudet.

18 Clericus in minoribus ad hoc, ut ſori priuilegio gau-

deat debet habitum clericalem, & tonsuram deferre,

utrumque ſimul.

19 Monitio trina non requiritur, ut clericus non ince-

dens in habitu, & tonsura amittat clericale priuilegium.

20 Clericus portans veſtes laicales aliqua rationabili

cauſa, vel captus cum illis ſolitus tonsuram, & clericalem

habitum deferre, gaudet ſori priuilegio.

21 Clerici in minoribus attento iure communi ſori priui-

legio gaudebant, etiamſi neque habitum, neque tonsuram

deferrent.

22 Ordinatio Regni Luſitaniae quid ſuper hoc diſponat,

oſtenditur.

23 Clericus enormia committens ſine habitu, & tonsura

incedens non præcedente trina monitione poterat iure com-

muni à iudice ſeculari puniri.

24 Iuri communi requirenti prædictam trinam mo-

nititionem, ut ſori priuilegium amittatur, derogatum